

ประกาศ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (.ศวส) เรื่อง โครงการพัฒนานักวิจัยในประเด็น ภัยเหล้ามือสอง

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา ภายใต้การ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ หน่วยระบาดวิทยา (.ศวส) เป็นหน่วยงานวิชาการที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ (.สสส) สนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ผลก อุพทาน ด้านอุปสงค์ และสนับสนุนการเผยแพร่องค์ความรู้ ความรู้ระทบ มาตรการ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาสุรา แก่ภาคีเครือข่าย สาธารณชน และการนำองค์ความรู้ไปใช้ในกระบวนการนโยบายสุรา และขับเคลื่อน สังคมในประเทศไทย รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักวิชาการภาคีเครือข่าย ขอประกาศดังนี้

๑. ประเภททุน โครงการพัฒนานักวิจัยในประเด็น ภัยเหล้ามือสอง

การดื่มสุราไม่ได้ทำให้เกิดผลเสียกับตัวผู้ดื่มเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้อื่นๆ อีกมากมาย ซึ่ง อาจจะเป็นคนใกล้ชิดในครอบครัว ญาติ เพื่อนฝูง เพื่อร่วมงาน หรือแม้กระทั่งคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนก็ได้ ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น (harm to others; HTO) หรืออาจเรียกว่า “ภัยเหล้ามือสอง” นั้นมี ความหลากหลาย และมีระดับความรุนแรงที่แตกต่างกันไป เช่น ผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ทรพียสิน ด้านการเงิน การทำงาน ทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรงจากการดื่มแอลกอฮอล์ และผลกระทบโดยอ้อมที่มีการดื่มและการเมา แอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดปัญหาและมีความรุนแรงมากขึ้น รูปแบบเหตุการณ์ของปัญหาที่พบได้บ่อย ก่อนข้างมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อเนื่อง อาจแบ่งได้เป็น ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ (๑) ความรุนแรงต่อผู้หญิง และเด็ก, (๒) อุบัติเหตุจราจร, (๓) อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย และทรพียสิน และ(๔) ผลกระทบอื่น ๆ ข้อมูล เกี่ยวกับภัยเหล้ามือสองนี้จะมีสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนานโยบายจัดการปัญหาจากการดื่มแอลกอฮอล์ เช่นเดียวกับกรณีของการใช้ข้อมูลผลกระทบจากควันบูหรือมือสองในการพัฒนากฎหมายควบคุมยาสูบ และเป็น ประโยชน์ในการพัฒนาระบบบริการ การเยียวยาและช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ ความ ต้องการ มีความครอบคลุม และมีคุณภาพมากขึ้น (ดูรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ HTO ประเทศไทยได้จาก <http://cas.or.th/publication/การศึกษาผลกระทบของการบ>)

เพื่อให้ได้ข้อมูลทางวิชาการและองค์ความรู้มาสนับสนุนการดำเนินงานจัดการกับปัญหาภัยเหล้ามือสอง และ เพื่อเป็นการพัฒนาให้เกิดชุมชนนักวิจัยที่จะมาเรียนรู้ร่วมกันและช่วยกันทำงานวิจัยและงานพัฒนาในประเด็นนี้อย่างมี คุณภาพ ในรูปแบบ community of practice ศวส.จึงต้องการจัดโครงการพัฒนานักวิจัย เพื่อมาร่วมทำงานนี้ โดย จัดกิจกรรมในลักษณะ ดังนี้

๒. รูปแบบของกิจกรรม

- เป็นการมารวมตัวกันของนักวิจัยที่มีความสนใจในประเด็นปัญหาภัยเหล้ามือสอง ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณ ของศวส. กิจกรรมจะประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ ๓-๔ ครั้งๆ ละ ๑-๓ วัน เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัย และ ระเบียบวิธีวิจัย วางแผนการดำเนินงาน การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานผลการวิจัยและ บทความตีพิมพ์ โดย ศวส.จะจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญในการวิจัยประเด็นดังกล่าว รวมทั้งกระบวนการ มาช่วยในการประชุมแต่ละครั้ง
- ระยะเวลาของโครงการ ประมาณ ๑๕ เดือน ตั้งแต่กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึง เมษายน ๒๕๖๑

๓. คุณสมบัติของนักวิจัยที่จะเข้าร่วมโครงการฯ

- เป็นผู้สนใจร่วมเรียนรู้และทำงานวิจัยในประเด็นภัยเหล้ามือสองของประเทศไทย สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เต็มเวลาทุกครั้ง มีความสามารถและความพร้อมในการทำงานในโครงการนี้ ซึ่งรวมถึง การทบทวนองค์ความรู้ การเตรียมเอกสารแนวคิดประเด็นวิจัยเบื้องต้น (concept paper) การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย (research proposal) การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานผลการวิจัย และบทความตีพิมพ์ภายในเวลา ๑๕ เดือน
- จำนวนนักวิจัยที่รับเข้าร่วมโครงการ ไม่เกิน ๑๐ โครงการ

๔. ลักษณะของโครงการวิจัยที่ ศวส. ต้องการ

- เป็นโครงการที่ตอบโจทย์วิจัยในประเด็น ผลกระทบของการดื่มสุราที่มีต่อผู้อื่นหรือสังคมโดยรวมและ/หรือต่อตัวผู้ดื่มด้วย โดยอาจจะเป็นผลกระทบทางร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน ชีวิตความเป็นอยู่ การเงิน การทำงาน หรืออื่นๆ ก็ได้ ซึ่งจะทำให้เข้าใจประเด็นปัญหาเรื่องนี้ในประเทศไทยได้ชัดเจน โดยครอบคลุมประเด็นย่อย (แต่ไม่จำกัดเฉพาะ) ในด้าน ขนาดของปัญหา ลักษณะปัญหา ปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยป้องกัน สาเหตุ เครือข่ายสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แนวทางการป้องกันหรือจัดการปัญหา รวมทั้งการดูแลผู้มีปัญหา ทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบ (เหยื่อ) และผู้ที่กระทำให้เกิดผลกระทบเหล่านี้ (ผู้ดื่มสุรา) บทบาทหรือภาระหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาระงานและภาระทางการเงินของหน่วยงานเหล่านี้ในการป้องกัน/จัดการดูแล/เยียวยาบุคคลเหล่านี้ มุมมองของสังคมต่อประเด็นปัญหานี้
- เป็นโครงการที่สามารถเก็บข้อมูลได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๘ เดือน
- เป็นโครงการที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพหรือแบบผสมผสานก็ได้ เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวิจัย และอาจเสนอเป็นโครงการวิจัยระดับพื้นที่ เช่น ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของปัญหา รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระบบหรือวิธีจัดการกับปัญหาที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานภายในชุมชนนั้นๆ หรือเป็นโครงการที่ไม่ใช่ขอบเขตเชิงพื้นที่ก็ได้
- ควรเป็นโครงการใหม่ที่ตอบโจทย์วิจัยใหม่ที่ยังไม่ได้รับการศึกษามาก่อนในประเทศไทย ศวส.จะไม่สนับสนุนโครงการที่มีลักษณะและเนื้อหาซ้ำกับโครงการ HTO Phase ๑ ในประเทศไทย

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของโครงการฯ

- ในด้านตัวนักวิจัยที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนาให้ทำวิจัยที่มีคุณภาพในประเด็นผลกระทบจากการดื่มสุรา ได้มีส่วนร่วมอยู่ในเครือข่ายนักวิจัยด้านสุรา ได้ผลงานวิจัยและบทความตีพิมพ์ที่มีคุณภาพ
- ในด้านศวส. ได้องค์ความรู้ ข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นภัยเหล้ามือสอง สำหรับนำไปขับเคลื่อนนโยบายและสังคม และให้องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาระบบการดำเนินงานเยียวยาดูแลผู้ดื่มและผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งสังคมในภาพรวม

๖. กระบวนการและกรอบเวลาดำเนินงานของโครงการฯ

	กิจกรรม	กำหนดเวลา	ผลผลิตที่คาดหวัง
๑	ศส. ประกาศรับนักวิจัยเข้าร่วมโครงการ	๕ มกราคม ๒๕๖๐	
๒	นักวิจัยผู้สนใจส่งใบสมัครเข้าร่วมโครงการและเอกสารแนวคิดประเด็นวิจัย [๑]	ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐	รายชื่อนักวิจัยและเอกสารแนวคิด
๓	ศส. ประกาศผลการคัดเลือกนักวิจัยเข้าร่วมโครงการ	๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	รายชื่อนักวิจัยและเอกสารแนวคิดที่ดีไม่เกิน ๑๐ เรื่อง
๔	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๑ <ul style="list-style-type: none"> - นักวิจัยนำเสนอแนวคิดประเด็นวิจัยที่ได้รับการคัดเลือก พร้อมผลการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และช่องว่างขององค์ความรู้รวมทั้งหลักการและเหตุผลและวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย - วิทยากรและผู้ร่วมประชุมให้ข้อเสนอแนะ - นักวิจัยพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 	๒-๓ วัน ปลายเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	โจทย์วิจัยและแนวทางการวิจัยที่พร้อมสำหรับการนำไปพัฒนาต่อเป็นข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพไม่เกิน ๑๐ โครงการ
๕	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่สอง <ul style="list-style-type: none"> - นักวิจัยนำเสนอร่างข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมแผนดำเนินงาน เครื่องมือวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (เช่นแบบขอพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ฯ) - วิทยากรและผู้ร่วมประชุมให้ข้อเสนอแนะ - นักวิจัยปรับแก้ข้อเสนอโครงการฯให้สมบูรณ์ 	๒-๓ วัน ปลายเดือนมีนาคม ๒๕๖๐	ข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์รวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมส่งขอทุน
๖	จัดประชุมพิจารณาข้อเสนอโครงการ <ul style="list-style-type: none"> - นักวิจัยนำเสนอข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ความเห็นนักวิจัยส่งข้อเสนอโครงการมาขอทุนจากศส. 	๒ วัน ภายในเดือน เมษายน ๒๕๖๐	ข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์รวมเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
๗	ศส. จัดทำสัญญารับทุนกับนักวิจัย	ภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐	

	กิจกรรม	กำหนดเวลา	ผลผลิตที่คาดหวัง
๘	นักวิจัยเก็บข้อมูล/ดำเนินการวิจัยตามแผน		
๙	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่สาม - นักวิจัยนำเสนอข้อมูลเบื้องต้น - วิทยากรและผู้ร่วมประชุมให้ข้อเสนอแนะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบบทความตีพิมพ์ - นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนร่างรายงาน	๓ วัน ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๐	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และแนวทางการวิเคราะห์และรายงานผลโครงการ
๑๐	จัดประชุมนำเสนอผลการวิจัย - นักวิจัยนำเสนอรายงานผลการวิจัย - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ความเห็น	๒ วันภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑	รายงานผลการวิจัยที่มีคุณภาพ ๑๐ โครงการ

หมายเหตุ [๑] เอกสารแนวคิดการวิจัย ควรมีเนื้อหาประกอบด้วย ชื่อโครงการ ชื่อนักวิจัยพร้อมสังกัดและข้อมูลสำหรับการติดต่อ หลักการและเหตุผลของการทำงานนี้ พอสังเขปประมาณหนึ่งย่อหน้า วัตถุประสงค์ของโครงการ ระเบียบวิธีวิจัย (รวมถึงรูปแบบการวิจัย ประชากร และตัวอย่าง ตัวแปรสำคัญ และวิธีเก็บข้อมูล) พอสังเขปไม่เกินหนึ่งหน้ากระดาษ และงบประมาณ เอกสารอ้างอิงที่จำเป็น

๗. งบประมาณ

ศวส.จะสนับสนุนงบประมาณดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมทุกครั้ง โดยรวมค่าเดินทาง ที่พัก และอาหารตามของนักวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วม โครงการละสองคน ตามระเบียบของศวส. (แต่ไม่มีค่าตอบแทนให้นักวิจัย) หากโครงการใดต้องการส่งคนมาเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าสองคน โครงการนั้นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง
๒. ค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนวิทยากร กระบวนกร และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. งบประมาณในการดำเนินโครงการวิจัย ซึ่งรวมถึง ค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ค่าคีย์ข้อมูล และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็น ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องทำ (แต่ไม่รวมค่าตอบแทนนักวิจัย ค่าวิเคราะห์ข้อมูล/เขียนรายงาน)

๘. สถานที่จัดส่งเอกสาร/ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม

คุณทักษิญา สรรเพ็ชญ์

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ชั้น ๖ อาคารบริหารคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

เบอร์โทรศัพท์ ๐๗๔-๔๕๑๑๖๕, ๐๘๙-๗๓๓๓๒๑๙ ในวันและเวลาราชการ

เมล: taksaya.san@gmail.com

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์ ดร.พญ.สาวิตรี อัมฉนังค์กรชัย

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปัญหาสุรา